

NAPREJ!

Vse za napredek slovenskega ljudstva!

Časopis «NAPREJ!» izhaja dvakrat mesečno, in sicer 4. in 18. — Uredništvo, administracija in ekspedicija je v Ljubljani, Šelenburgova ul. 6/II. — Vse denarne pošiljatve je pošiljati na naslov: «Delavska tiskovna družba v Ljubljani, r. z. z o. z.» — Vse dopise in spise na uredništvo. — Naročnina za celo leto: K 2.50, za 1/2 leta K 1.25, v Nemčijo K 3.—, v Ameriko K 4.60. — Posamezne številke 8 vin.

Delavnemu ljudstvu vseh narodov v Avstriji.

Zopet se je zaključilo zasedanje državnega zbora, ne da bi mogli zastopniki ljudstva prinesiti najmanjše pridobitve delavskemu ljudstvu.

Ničesar ni storil parlament proti neznošenju podraževanju živil; ničesar za ublaženje gospodarske krize. Nikakršnega napredka ne moremo zaznamovati z delavskimi varstvenimi zakoni. Posvetovanje o socialnem zavarovanju ni prekoračilo prvega dela.

Navdani z jezo razočaranih upov vam poročamo o zadnjem zasedanju parlamenta. Imeli smo pred seboj vlado, ki je trpela, da je vojna uprava razmetala 100 milijonov kron za bosensko pusto-lovščino, ne da bi vprašala ljudsko zastopstvo; vlado, ki si je poskrbela sredstva za to z neustavnim ravnanjem z Rotsildovimi ljudmi; vlado, ki je izročila in prodala uboge bosenske kmete budimpeštanskim bankovnim kapitalistom; vlado, ki prezira pravice ljudskega zastopstva ter je staro policajno državo zbudila na življenje. Stali smo v hudem boju z vlado in preprečili smo njene najhujše načrte. Ni se ji posrečilo, iztlačiti predlog, s katerimi bi se bila najrevnejšim naložila nezasiščana bremena. Kljub strahopetnemu hlapčevstvu nemških, čeških, poljskih in italijanskih strank, ki so stale na straži za vsa sramotna dejstva te birokratske vlade, se

je samo z večino petih glasov rešila zaslužene ob-sodbe ljudskega zastopstva.

Toda tudi v boju proti vladi smo se trudili navsomoč, da bi ohranili parlamentu sposobnost za delo. Našemu sodelovanju je zahvaliti, da se je proračun ustavno rešil. Zdaj je imela priti cela vrsta najvažnejših zakonskih načrtov na dnevni red. Vlada je predložila zbornici načrt, s katerim so se imele rešiti naše trgovinske razmere z Rumunijo in z balkanskimi državami.

Z novimi trgovinskimi pogodbami bi se imel dovoliti uvoz mesa iz teh dežel in s tem pobijati draginjo; s trgovinskimi pogodbami se ima naši industriji olajšati izvoz blaga v te dežele in s tem omogočiti delo in zaslužek tisoč in tisoč brezposelnim in nezadostno vposlenim delavcem. O teh trgovinskih pogodbah se je imel državni zbor posvetovati po končani proračunski razpravi.

Že med posvetovanjem o proračunu smo vložili v parlamentu predlog, ki poziva vlado, naj odpravi carino na žito, da se nastopi proti strašnemu podražanju žita in krme, moke in kruha. Takrat je nemško-nacionalni poslanec Sylvester preprečil glasovanje o našem predlogu z zavlačilnim predlogom, ki ga je sprejela krščansko-socialna in agrarna večina. Zdaj bi imel priti tudi ta predlog, katerega niso želeli oderuhi z živili in žitni spekulantje, še enkrat na dnevni red.

Upravno sodišče je mnogo tisoč stavbinskih delavcev izključilo iz zavarovanja za slučaj nezgod. Tisoč tesarjev, stavbinskih ključavničarjev, mizarjev

in kleparjev zadenejo vsak dan nezgode pri delu, ne da bi dobili vinar rente. Predložili smo v parlamentu, da se vštejejo ti delavci v nezgodbeno zavarovanje in narodno-gospodarski odsek je sprejel naš predlog. Tudi ta zakon je zdaj imel rešiti državni zbor. Zakona za trgovske pomočnike in za delavni čas v trgovini je izpremenila gosposka zbornica. Tudi o teh zakonih bi bil imel še enkrat razpravljati parlament, da bi mogli postati veljavni.

Tako so čakala na državni zbor važna dela, ki bi se bila imela izvršiti v zadnjem zasedanju. V tem trenutku so začeli češki agrarci in slovenski klerikalci z obstrukcijo in so onemogočili vsako delo v parlamentu. Takrat niso obstruirali, ko so se imeli vladi dovoliti davki in rekruti, ko so pa imele priti trgovske pogodbe, odprava žitne carine in zakon o trgovskih pomočnikih na dnevni red, so s stotino nujnih predlogov preprečili vsako delo v parlamentu.

Ne obstrukcija proti vladi, ampak obstrukcija proti ljudskim zahtevam — to je politika čeških agrarcev in slovenskih klerikalcev. To politiko so podpirali češki radikalci, Slovenski klub in poljska ljudska stranka.

Od 3. novembra je zakon o socialnem zavarovanju v parlamentu. Zahtevali smo, da naj odsek za socialno zavarovanje med letom pridno dela, da more parlament v jeseni dokončati veliko delo, a tudi to delo je preprečila agrarno - klerikalna obstrukcija.

Krivdo za te zločine imajo v prvi vrsti agrarci. Kaj jih briga, da ne more tisoč in tisoč delavcev več kupovati nedosežno dragih živil, da ne morejo več dobiti dela v industriji, ki jo omejuje agrarna zaporna politika! Oni nočejo, da bi se vpeljavalo meso, da ga lahko še bolj podražujejo. Oni nočejo, da se odpravi žitna carina, da lahko še dalje gonijo cene žita in moke navzgor. Zato so preprečili delo v parlamentu. Proti cenenu kruhu in mesu je šla obstrukcija.

Vlada je začetkoma poizkušala, odkupiti agrarcem dovoljenje za trgovinske pogodbe. Za naše šolske otroke, za bolnišnice, za naše vdove in sirote nima denarja. Agrarcem pa se je ponudilo za vsakovrstne subvencije in premije 54 millionov kron, da bi milostljivo dovolili, da sme parlament sprejeti trgovinske pogodbe. A tudi to je bilo premalo nenasitnim krušnim oderuhom. Z agrarno podraževalno politiko se je združilo nekoliko streberjev, nekoliko gospo-

dov, ki ne morejo pričakati ministrskega fraka in ministrske plače, pa hočejo ovirati delo parlamenta, dokler se jim neizpolni hrepenenje. Trdijo, da izvira njihova obstrukcija iz narodnih razlogov. Šovinistična gonja nacionalistov je omogočila, da se sramotni egoizem podraževalnih patriotov in najzanikernejše spletke ministrskih streberjev lahko krepcajo pod pretvezo narodne politike.

Spričo te frivolne obstrukcije pa so se pokazale vlada in meščanske stranke enako nezmožne. Zahtevali smo, da stopi parlament v boj proti obstrukciji. Po dolgem obotavljanju in omahovanju, ko je vlada že žugala z zaključenjem zasedanja, so se zadnje uro tudi meščanske stranke pridružile naši zahtevi. Ker se je vlada pokazala nezmožna, da bi pospeševala delo parlamenta, je državni zbor sam vzel svojo stvar v roke. Vse stranke brez razlike narodnosti in vere so se združile, da povrnejo ljudskemu zastopstvu njegove pravice. Spricho te soglasne izjave celega parlamenta se je klerikalna obstrukcija ustrašila svojega lastnega dela; iskala je le še pretveze, da bi preklicala nujne predloge, s katerimi je parlamentu zastavila pot do dela. Nič več se ni govorilo o gospodarskih ali nacionalnih koncesijah za obstrukcijo. Za nekoliko besed o bosenski agrarni banki so hoteli obstrukcionisti prodati svojo obstrukcijo.

Zadnji hip, ko je bil najden pot iz zagate, je vlada odrekla svoje soglasje, ker je po pravici mislila, da pride njen konec, če se ohrabri parlament.

Nič manj kakor obstrukcija je vlada kriva parlamentovega propada. Ona noče, da bi parlament delal; gospodu Bienerthu se zdi ugodneje, vladati bez kontrole ljudskega zastopstva.

Sokrivi so pa tudi krščanski socialci in nemški nacionalci. Že so se bili zedinili z obstrukcionisti. Potem pa so tekli k Bienerthu in ker ministrski predsednik ni hotel miru, so strahopetne vladne stranke preklicale svoj soglas. Tako se je razbil parlament.

Delavci! Volilci!

Socialni demokratje mislimo, da smo izpolnili svojo dolžnost. Nemci in Čehi, Poljaki in Rusini smo bili složni v boju proti sovražnikom na vladnih klopeh, proti krušnim oderuhom na levi, proti politikom blaznosti na desni, proti indu-

strialnim hujšakcem, kakor proti agrarnim podraževalcem, proti nemškim vladnim mamelukom kakor proti slovanski obstrukciji. Toda mi smo samo šestina parlamenta, naš poizkus, pripraviti parlament do plodonosnega dela, se je razbil ob nasprotstvu vlade in ob nezmožnosti meščanskih strank. Nezmožne so se pokazale meščanske stranke, da bi vodile ta parlament. Poizkusile so se združiti proti socialni demokraciji, toda niso se mogle zlagati in potem so se začeli vzajemno pobijati. Ljudstvo zahteva dela in kruha, meščanske stranke pa trtijo čas z neplodnim preprirom; skupaj ne gredo in druga proti drugi ne gredo, da bi priborile narodne pravice in dosegle narodni mir in če zahtevamo od njih plodonosnega socialnega dela, odgovarjajo z nacionalnimi frazami. Od njih ne morete pričakovati pomoči; samo od delavskega ljudstva samega lahko pride pomoč. Vsak izmed vas mora postati agitator. Vsak mora poučiti svojega soseda, svojega tovariša o razlogih parlamentarnega propada, vsak mora zahtevati računa od krivcev, vsak mora pokazati svojemu narodu, da vodile ena stranka boj proti agrarnemu krušnemu oderuštvi, proti razbijalcem parlamenta, proti ljudskim sovražnikom, proti vladi.

Zverite se pod rdečo zastavo v boj za kruh in za delo, za pravice naših starcev in pohabljenec, za svobodne brate svobodnih narodov!

Zivlja mednarodna socialna demokracija!

Socialno-demokratska zveza v državnem zboru.

Zavarovanje delavstva proti brezposelnosti.

Vsled upadka industrialne konjunktore pojavilo se je zopet z vsilo na dan vprašanje: zavarovanja delavstva proti brezposelnosti. V drugih državah se je že v tem oziru napravilo prav veliko, pri nas pa ničesar ne store niti občine, niti dežele, niti država. Edino delavske organizacije so, ki imajo svoje sklade proti brezposelnosti.

Najstarejši poizkusi zavarovanja proti brezposelnosti so se izvršili na Švicarskem, kjer je mesto Bern v dobi velike brezposelnosti l. 1893 ustanovilo zavarovalnico proti brezposelnosti. Članstvo

je bilo prostovoljno, sredstva so se dobivala od delavcev, ki so plačevali gotove prispevke, od podjetnikov, od prostovoljnih darov in od mesta Berna, ki je prispevalo na leto po 12.000 frankov. Delavski prispevek je znašal 70 centimov na mesec, zato so imeli pravico do podpore 1:50—2 franka na dan, če so bili že osem mesecev člani in so bili brez dela, ne da bi si sami zakrivali to stanje. Za Bernom so poizkusili isto tudi druga švicarska mesta, pa ni obveljalo. Pozneje se je začelo z dolžnostnim zavarovanjem.

V sv. Havlu se je l. 1895 ustanovila splošna blagajna proti brezposelnosti, h kateri so bili dolžni pristopiti vsi delavci, ki niso imeli več plače na dan kot 5 frankov. Podpora je znašala na dan po 1:80—2 franka, in sicer 60 dni v letu. Prve dve leti je doplačala občina 22.135 frankov, država pa 6000 frankov. Ta blagajna je obstajala samo dve leti; ni se obnesla.

Najbolj se je doslej obnesel belgijski način, ki je namreč takle: občine doplačujejo strokovnim organizacijam polovico onih zneskov, ki jih te izplačajo kot podporo v brezposelnosti.

Ta sistem je najprej uvelo v Belgiji mesto Gent l. 1901. Mesto doplačuje 100.000 frankov strokovnim organizacijam. Temu vzgledu so se pridružila mesta Bruggy, Lxewen, Megeln, Antwerpen, Alop, Lierre, St. Nikolas, Ostende in Bruselj. Najprej se je vršila natančna kontrola o vsakem delavcu, ki je dobival podporo in doplačila občin so se natančno preračunila. Ker je pa bilo to precej težavno, se je pa šlo za vzgledom mesta Lutzcha, da se je dalo strokovnim organizacijam kar pavšalno svoto brez narokov na natančno kontrolo.

L. 1907 se je brezposelne na ta način podpiralo v 27 belgijskih občinah in v 284 organizacijah. Izplačalo se je 9750 brezposelnim 74.199 frankov za 113.726 dni.

Na Nizozemskem v Amsterdamu doplačuje mesto strokovnim organizacijam 75% k podporam, ki jih prejmo brezposelni, more pa v posameznih slučajih prispevati celo 100%.

Na Francoskem je dovolil parlament ministru trgovine 100.000 kron na leto za brezposelne. Iz te svote se dajo društvom subvencije za podpiranje brezposelnih. Tudi so na Francoskem že mestne občine začelo pomagati brezposelnim po belgijskem načinu.

Na Norveškem doplačuje država eno tretjino za podpore v brezposelnosti. Tako določa zakon iz l. 1906, po katerem je uvedeno zavarovanje brezposelnih v celi deželi na podlagi vzajemnosti dežele, občin in strokovnih organizacij.

Prav tako je na Danskem, kjer je v državnem proračun za l. 1909 dovoljena zato svota 400.000 kron. Tako na Norveškem in na Danskem so strokovne organizacije dolžne vsprejemati v oddelek zavarovanja proti brezposelnosti tudi neorganizirane delavce.

V Italiji je tudi že nekaj občin, ki doplačujejo strokovnim organizacijam, zlasti milanska občina.

Tudi v Nemčiji je tako; zlasti nekaj bavarskih mest prednjači v tem oziru. Uvažajo se razni sistemi; pripravlja se namreč državno zavarovanje. Največjo pozornost vzbuja dejstvo, da se je doslej obnesel edino način, da izplačujejo brezposelno podpero strokovne organizacije, občine, dežele, oz. država pa jih subvencionirajo.

Vprašanje zavarovanja brezposelnih pri nas v Avstriji bo načeto s socialno-demokratskimi poslanci v parlamentu, kakor hitro se bo rešilo starostno zavarovanje. Naše občine in naše dežele nočejo v tem pogledu prav nič narediti, kajti mar jim je delavstvo, ki nima nobene prave beseđe pri sestavi deželnih zborov ali pa obč. zastopov. Naš meščan skrbi le za svoj trebuh. Deseta briga mu je, kako se godi delavcu. Edino strokovne organizacije so, ki tudi v tem oziru store vse potrebno.

Z.

Svojim čitateljem!

To številko še pošiljamo vsem onim, ki niso še obnovili naročnine. Prosimo zato, naj jo vsi takoj obnove, da ne bomo primorani ustaviti jim lista. — Pa vsi: na delo za „Naprej!“.

Z M E S.

„Tajnosti španske inkvizicije.“ Izšel je že drugi zvezek tega velezanimivega dela! Kdor bi rad čital delo, ki ga bo kratkočasilo in obenem poučevalo, ta naj si kupuje „Tajnosti španske inkvizicije“. — „Delavska tiskovna družba v Ljubljani“ išče tudi kolporterje, ki bi hoteli proti lepi nagradi razpečavati „Tajnosti španske inkvizicije“. Oglasiti se je pri „Delavski tiskovni družbi“, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6/II.

Opozarjamo na današnji oglas Kolinske tovarne za kavine primesi, o katerih podajamo

naslednje poročilo, da seznanimo slovensko javnost s tem slovanskim podjetjem. Kolinsko tovarno za kavine primesi je poklical v življenje arhitekt Č. Krička, ki je že leta 1894 izdelal vse priprave za ustanovitev te tovarne, kakor tudi za zgradbo sušilnic za cikorijske korenine. Leta 1895 je bila dograjena nova tovarna v Kolinu in sušilnica v Rečianih in istega leta se je že pričelo z izdelovanjem in razpečavanjem Kolinske cikorijske. Mlado podjetje se je moralo v početku svojega obstanka boriti z raznimi težkočami, kajti tudi na Češkem je še pri večini konzumentov vladalo napačno mnenje, da slovanski izdelek po svoji kakovosti ne more dosegati nemških izdelkov. Vztrajnosti ustanoviteljev pa se je vendar posrečilo polagoma pospešiti razvoj podjetja in pridobiti stalen krog odjemalcev za slovanski izdelek. Zanimanje za to podjetje se je nepričakovano pomnožilo, ko se je leta 1898 pretvorilo v delniško družbo češkomoravskega trgovstva s temeljno glavnico 600.000 kron. Rapidno se množeci promet je primoral družbo, da je ustanovila podružnično tovarno v Prostějovu na Moravskem, v kateri namen je bila izdana nova emisija delnic v znesku 400.000 K. Obe tovarni se nabajata danes v najživahnejšem obratu in nemški konkurenci je bil z dosedanjimi imenitnimi uspehi tega podjetja zadan občuten udarec. Letos je napravila družba v svojem razvoju pomemben korak naprej s tem, da je od g. Jelačina kupila tvrdko in varstvene znamke „Prve jugoslovanske tovarne za kavine surogate v Ljubljani“ ter se tako približala narodnemu trgovstvu na slovanskem jugu. Delniška glavnica je bila za prve potrebe zopet zvišana za 200.000 K, katere delnice so bile določene v nakup slovenskim, hrvatskim in srbskim trgovcem. V Ljubljani sezida družba še v tekočem letu popolnoma novo po najmodernejšem načinu urejeno tovarno, tako da postane Kolinska tovarna za kavine primesi podjetje vsega slovanskega trgovstva in tudi v naših krajih doseže ono stopnjo v tej industriji, ki jo zavzema dosedaj nemška konkurenca. Podjetju, ki prinese v Ljubljano novega gospodarskega napredka, želimo na slovanskem jugu najboljšega uspeha ter njega izdelke vsem slov. rodbinam toplo priporočamo.

Iz ljubljanske okolice.

Šiška. Naši trgovci in kramarji so vsi iz sebe. Kar v glavo jim ne gre, da smo si delavci usta-

novili tudi svojo prodajalno. Tudi kramarji bodo dajali odslej dividende, vpeljali so že kupone i. t. d. Mnogo delavcev jim je sedlo na lèp. Zato se ima delavska prodajalna boriti s premnogo težavami. Pa nič ne dé! Vse ima svoj konec: tako zvižača trgovcev in kramarjev kakor kratkovidnost nekaterih delavcev. Naloga vseh razsodnih konsumentov v Šiški pa je: vsi bodimo člani Konsumnega društva v Šiški in vsi kupujmo vse svoje potrebščine v šišenski prodajalni!

:: Našim rodbinam priporočamo ::

Kolinsko cikorijo

S Štajerskega.

Hrastnik. Življenje pri nas je zelo težavno. Draginja nas tlači. Zasluži se malo; v rudniku se nas šikanira na vse načine. Naš g. Leiler hoče nas na vsak način opozoriti, da je naš absolutni gospodar. Na eni strani se dela prijaznega, na drugi strani nas pa biča s škorpionji. Čas bi že bil, da bi se naši rudarji bolj zavedli in se bolj oklenili svoje rudarske organizacije. — „Konsumnemu društvu rudarjev“ se polagoma celijo rane, ki so mu jih napravili prejšnji zanikerni gospodarji. Znova zato zopet in zopet polagamo na srce hrastniškim delavcem, naj bodo svojemu konsumu zvesti in naj nakupujejo v njem vse svoje potrebščine. Narodnjakarji bodo menda imeli dne 18. t. m. veliko veselico. Tudi nekaj!

Zidani most. Pri nas so tudi zelo žalostne razmere, ker je draginja naravnost grozna. V našem kotu se ta še posebno občuti, ko nimamo nobene prave konkurence. Čas bi skoro že bil, tudi pri nas ustanoviti kako pošteno konsumno društvo. — „Naprej“ radi berejo, samo malokdaj prinese kaj iz Zidanega mostu. (Op. ured. Mi bomo hvaležni za vsako novico ali sploh poročilo, ki je dobimo!)

Rimske toplice. 5. julija se je že zopet ponesrečil brodnik Janez Peklar na Gračnici, ki je vozil preko vode. Zopet ga je rešil čuvaj južne železnice sodrug Lobé. Res se mora reči, da je sodrug Lobé, tvegajoč lastno življensko nevarnost, zopet rešil Peklarja. Včasih so tako pogumni re-

šitelji drugih dobili kje kako priznanje. Sodrug Lobé bo oprostil — a na tem mestu opozarjamo c. kr. okrajno glavarstvo v Celju, da stori svojo dolžnost napram rešitelju.

Iz idrijskega okraja.

Iz občinske seje. Dne 7. t. m. se je vršila zopet javna občinska seja z dnevnim redom: 1. Poročilo odseka za pregled poslovanja gerenta. 2. Prošnja za nakup 1000 tablic za javno tombolo. 3. Slučajnosti. V imenu odseku za pregledovanje poslovanja gerenta poroča najprej odbornik Tauzes. V obširnem poročilu poda več prav zanimivih stvari, ki jih podajamo čitateljem v naslednjem. Zapisnik, ki se je vodil pri gerentskih sejah, je odnesel gerent s seboj, dasi je bil kupljen na občinske stroške. Pustil pa je prepis zapisnika, v katerem je po mnenju svetovalcev več stvari napačno vpisanih. Gerent je prosil za podaljšanje gerentske dobe na deželni odbor. Ker se je pa mož bal, da bodo njegovi nasledniki to čitali, prilepil je čez prošnjo prazen papir, češ, tako ne bo mogel nihče čitati njegove iskrene želje. Ker se pa proti svetlobi obrnjeno prošnjo skozi čisti lepak prav lahko doslovno čita, je komisija opazila tudi to skrivnost. Izpuščeno pa je iz prepisa zapisnika, da bi bil občinski sluga definitivno nastavljen, kar pa se je pri gerentski seji vknjižilo v original. Občinske volitve so veljale občino 168 K komisijskih stroškov. Kdo je to sprejel, ne vemo, ker obč. svetovalec I. Straus iziavi, da je prisostvoval pri obeh volitvah vse dni in ni dobil niti vinarja odškodnine. Tudi za izterjatev kazni občinskih odbornikov je bil vestni sluga gerent. Več važnih aktov je odnesel, ki bi bili za občino pomembni. Dalje je napravil več za občino nepotrebnih stroškov, kakor poizkus novih žarnic, ki so stale 536 K. Odtok fekalij iz realke v Nikovo, ki velja 350 K ter izročitev kapelice sv. Janeza cerkvi, ki je vredna 2000 K. Za tem poroča nadalje še sodr. Straus o zamenjavi hiše št. 136 s hišo Terezije Štros. Dne 29. aprila t. l. je podala T. Štros mestni občini ponudbo, da ji v svrhu regulacije Rožne ulice odstopi svojo hišo št. 121 v Idriji. Ako bi ji občina sezidala škarpo ob zemljiški parceli št. 31 ob Nikovi ter bi ji sezidala temelj za novo hišo in podstavek, vsaj pol metra nad teren po načrtu, ki bi ga v kratkem predložila na ogled obč. predstojništvu; nadalje naj bi ji občina napravila

zid ob njenem zemljišču onkraj ceste ter dala potrebni stavbeni material od stare hiše, ki bi jo bilo treba podreti; ali pa ako ji občina dá v zameno hišo št. 136 proti temu, da g. Štros priloži k tej zameni primerno svoto.

Dne 1. maja t. l. pa je g. Leopold Štros v imenu svoje soproge izjavil po daljšem posvetovanju z gerentom, da prenaredi gorenjo ponudbo v toliko, da je voljan za svoje posestvo zamenjati obč. hišo št. 136 in, kolikor je poslednja več vredna, primerno doplačati. Na podlagi teh izjav je ukazal gerent dne 3. maja t. l. občinskemu uslužbencu, g. Kendu, po stavbeni vrednosti ceniti obe hiše ter po dohodkih sedanjih prejemkov obeh posestev, občinsko hišo na vrednost 21.190 K, torej pravo vrednost občinske hiše z dvema deljeno na 10.595 K. Hišo g. Štroša pa po skupni vrednosti na 9390 K, pravo vrednost 4695 K, razloček po tej ceni med obema hišama bi bil torej 5900 K, za katero svoto se je zavezal g. Štros tudi doplačati. Poleg tega se je zavezal g. Štros, da prepusti občini hišo št. 121 z vrtom vred, prosta bremena, da podere hišo na svoje stroške in odkupi vrt svoje sosedu ter odkoplje na svoje stroške toliko in uredi ulico, kolikor je za regulacijo potrebno ter da doplača 5900 K. To se mora izvršiti vse tekom l. 1909. Pripomniti pa je, da je občinsko posestvo prenizko, g. Štroša posestvo pa previsoko cenjeno. Ker se je pri ceni občinskega posestva vzelo za podlago cenitev dohodkov, ki jih hiša sedaj donša občini, ker je bila vsled tega, da se je nameravalo ustanoviti ljudsko kuhinjo, najemnina za polovico znižana g. Jelencu. Dalje je tudi stanovanje v I. nadstropju vredno že polovico več kot plačuje g. Kos, ki ima kot bivši prvotni lastnik hiše izgovorjeno nejemnino letno 160 K, dokler je hiša občinska last. Prva ponudba g. Štroša bi bila oškodovala občino približno za 3500 K, druga, ki jo je gerent na podlagi navedene ceni potrdil, pa približno 7000 K, ako se objektivno ceni obe hiši po onih dohodkih, ki jih je faktično dobiti od enega ali drugega posestva. Iz tega je razvidno, da gerent ni maral za prvo pametno ponudbo g. Štroša, da je opravičen sum, da je s to menjavo hotel zasigurati ljudski hranilnici, ki je baje na drugem mestu vknjižena za večjo svoto na starem manj vrednem Štrosovem posestvu.

O zakulisnih kombinacijah gotovo ni vedel nobeden, niti g. Štros sam ne. K temu poročilu

se je proti glasu klerikalnega virilista Kaučiča sprejelo enoglasno predlog, da ima županstvo nalogo, iztirjati od gerenta vse odnešene obč. akte ter povrnitev škode, ki jo je napravil občini, ter da se graja sploh vse poslovanje gerenta. Nakup 1000 tablic se odobri s pristavkom, da se pravilno med revne šolarje in druge reveže razdelijo. Potrdi se razpis nagrade 100 K onemu, ki naznani, kje se nahaja izgubljen K. Rojc Odbornik Pegan predlaga, da se stopi v dogovor s posestnikom elektrarne, g. Kogovškom, ker je ta pri volji, staviti zopet občini pogoje za odkup elektrarne. (Sprejeto.) Nakup 30 novih stolov za kavarno se odobri. Predlog g. Pleskoviča, naj pošlje občina prošnjo na ministrstvo za razširjenje dekliske ljudske šole v osemrazrednico, se odobri z dodatkom, glede regulacije učiteljskih plač kot jo je sprejel javni ljudski shod že 23. marca t. l. Odbornik Tauzes vpraša, kaj je z zidanjem hiše št. 509. Župan pojasni, da so vložene 3 pritožbe, da je treba čakati rešitve. Seja zahteva, da se rekursi in imena pritožnikov prečitajo, kar se stori. Med pritožniki je seveda najprvo ime Osvald, potem pa več drugih značilnih imen kakor Lojk, Nagode i. t. d. Tudi nekaj značilnih imen rudarjev smo slišali. Dalje pa je skrpčal general idrijske klerikalne bande, katehet Osvald, za število vse cerkvene ustanove in kongregacije ter podpiše vse stare device, da se je nabralo število 68. To številce torej reprezentira „ljudsko mnenje“ v Idriji. Med čitanjem je ogorčeno protestirala galerija proti klerikalcem. V dvorani pa se je zahtevalo od navzočega klerikalca Kaučiča naj pojasni, zakaj je pri zadnji seji glasoval za odobritev nastavljenja tajnika Novaka, potem pa rekuriral. Mož ni vedel nič odgovoriti. Zato je baje pisal „Slovenec“, da je bil shod, ne seja, ker je Kaučič molčal.

Omikani paznik je c. kr. rudniški paznik, ki sliši na ime Franc Seljak in ki ima v severovzhodni jami (A) podrejene večinoma mlade delavce nižjih kategorij. Zato pa mož misli, da sme vganjati z mladimi rudarji, kar hoče. Takoj prvi dan v mesecu se pre stavi delavcem v znamenju omike, grozeč jim: »Počakajte, hudiči, jaz vam bom ta mesec še pokazal.« Nekoč pa so se delavci predrznili ugovarjati takim pozdravom, pa se je mož kot junak, zavedajoč se svojega katoliškega nazarja, zadril: »Vi, smrkavci, imate molčati, jaz pa govoriti.« Poleg takih lepih lastnosti ima mož tudi

navado, da delavcem konec meseca trga plačo. Ako ga delavci zato primejo, začne jih zmerjati ter tolči okrog sebe, kričeč: «Pojdite pa na svojščino.» Za tako postopanje se možu za enkrat zahvalimo na tem mestu. V bodoče pa mu povemo, da naj gleda, kakšen je njegov stanovski poklic napram delavcem, ako hoče, da se mu ne pripeti kaj ne-ljubega. Gospoda oskrbnika Kropiča pa prosimo, naj moža pouči o treznosti in omiki ter o tem, da delavcem ne sme trgati zaslužka.

Društvu za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Idrija je blagohotno naklonil c. kr. dvorni svetnik in predstojnik rudn. avnateljstva g. Josip Billek, ki kot član in ustanovnik kar najbolje pospešuje društvena prizadevanja, denarno podporo v znesku 20 K, slavna „Ljudska hranilnica in posojilnica v Idriji“ pa v znesku 10 K. Istemu društvu je pristopila kot ustanovnica „Okrajna hranilnica in posojilnica v Idriji“ z zneskom 100 K. Blagim dobrotnikom se izreka najtoplejša zahvala.

Javni shod so imeli 3. t. m. rudarji III. in IV. razreda iz Gorenje jame. Sprejeli so resolucijo, v koji protestirajo proti temu, da se jima akord trga konec meseca. Protestirajo pa tudi proti sramotilnim besedam, ki jih rabi paznik F. Seljak naprem rudniškim delavcem, ter zahtevajo, da se njemu podrejeno delo izroči treznemu in pametnemu vodju zastavljalskih del. Dalje naj bi se vpeljalo za vse rudarje obligatno menjavanje iz ene v drugo jamo, kakor tudi od enega k drugemu delu vsak mesec. Doprinesti te zahteve vodstvu rudnika, se je naložilo odboru rud. zadruga. — Dalje se je dne 4. t. m. vršilo diskusijsko posvetovanje glede šolskih razmer ter radi nastavljenja učnih moči na naši c. kr. rud. šoli v Idriji. Sklenilo se je zahtevati potoma rud. zadruga, da rud. ravnateljstvo vpoštevata zakon z dne 29. aprila 1873 l., dež. zak. št. 22., § 24., ki določa razpis služb učiteljem, kar se pri nas zadnja leta ne vrši, pač pa se, ne glede na ugled šole in na koristi učencev nastavlja učne moči. Sklenilo se je tudi vprašati, kaj namerava rud. vodstvo ukreniti glede obrtne šole za mladeniče, ter z resolucijo z dne 23. marca t. l. Na ta vprašanja se do danes še odgovora ni dobilo.

Pozor, člani konsumnega društva in somišljeniki! Dne 10. t. m. je potrdila komisija, da se sme v prostorih g. Štajerja sekati meso. Ali vzlic temu, da so se vsi nasprotniki poslužili

vseh lažij, da bi bili preprečili dovoljenje, vidimo še nekatere žene naših članov postajati okrog nasprotniških memic. Člani naj vedno zahtevajo dividendne znamke v mesnici.

Novost!

Novost!

Ravnokar je izšel II. zvezek

Tajnosti španske inkvizicije.

Cena zvezku le 10 vinarjev.

Sezite pridno po tej zanimivi knjižici!

Iz Trbovelj.

Iz občinske seje. Dne 12. junija se je vršila seja občinskega odbora. Po prečitaniu zapisnika zadnje seje, ki se je vzel na znanje, je župan naznanil, da je pokopališčni red od politične oblasti potrjen. — Dopis deželnega odbora glede okrožnega zdravnika se je vzel na znanje. — Prošnji Albina Tratnika za podelitev krčmarske obrti se je na predlog obč. svet. Kramerja ugodilo. — Občinski lov, ki ga je imel prejšnji ravnatelj Draš za osem let v najem, se je odstopil obč. odb. Fr. Burgerju. Dežman je predlagal, naj se odda polovico lova, ki je na trboveljski strani, županu. Predlog je z osmimi proti enemu glasu sprejet. Lov si bodeta sedaj gg. Burger in župan razdelila. — Na predlog sod. Sitterja se je sklenilo, da se izplača učiteljem gg. Francu Dremelju, Ferdinandu Sentjuncu i. t. d. običajna remuneracija. — Občinskemu redarju Grosserju se je pa plača od 80 na 90 K povišala.

Na predlog g. Dirmajerja se je sklenilo, postaviti v Hrastniku prosilca Bižnerja za občinskega redarja. — Župan omeni, da prihajajo vedno pritožbe o sedajem hrastniškem policaju in da bode treba tozadevno nekaj ukreniti. Župana se je pooblastilo, da v tej zadevi samostojno postopa. — Po daljši debati se je na prošnjo učitelja g. R. Plavšaka sklenilo, da se mu odstopi za stavbo hiše 1700 m² občinskega zemljišča. Plavšak se zaveže, vrniti na drugi strani občini 4700 m² sveta. Nakupne stroške in desetino ima Plavšak sam plačati.

Bivšega lampista v Hrastniku se je s njegovo prošnjo nakazalo na civilno-pravdno pot. — Na prošnjo „Nar. čitalnice“ v Hrastniku se je sklenilo, dati 1000 kron za nakup knjig, ki pa se

bodo plačale šele leta 1910, kakor je v proračunu pripoznano. Obč. odb. Burger je vprašal župana, kake knjige se bode tu nakupilo? Župan: Gotovo ne take, ki bi žalile verski in dinastični čut. (Opomb. ured: menda zgodovino sv. pisma in mašne knjige!) — V občinsko zvezo so se sprijeli: Spes Anton, Paušek Franc, Kisek Jernej, Piki Anton, Dimnik Anton, Deoto Ivan, Smergut Martin, Veronese Fermo, Stradar Miha, Veber Gašpar, Bačnik Anton; dokazali niso 10 letnega bivanja v občini: Kamnikar Jakob, Martinčič Ignac, Kovač Alojzij, Čerk Jože, Zupan Martin, Burja Anton, Završnik Franc, Šmon Jakob, Hribovšek Anton in Zupan Franc.

Roš predlaga resolucijo iz „Učiteljskega tovariša“ z dne 11. junija t. l., št. 24. v kateri se zahteva, naj prevzame država 50% stroškov za ljudske šole. Rezolucija se je sprejela s pripombo, da se odstopa naučnemu ministrstvu. Roš se pritožuje radi nemških klicev na postaji Trbovlje in Hrastnik ter predlaga, naj občina zahteva od železničnega ravnateljstva, da se na imenovanih postajah tudi slovensko kliče. Predlog se je sprejel.

Roš omeni, da dolška občina kolekuje vsa pisma s kolekom društva Cirila in Metoda ter stavi predlog, naj bi občina trboveljska istotako naredila. Obč. svet. Tentšert se je proti kolekovanju izrekel in predlagal, naj da občina raje 50 kron podpore Ciril in Metodovem društvu. Predlog se je sprejel. — Sodrug Sitter se pritožuje zaradi neznosne draginje, posebno pa radi izkoriščevanja konsumentov v Trbovljah. V Trbovljah je pri govejem mesu samo ena cena, in tako pride, da more revež za „boljše ljudi“ plačevati meso. Občina ima v smislu § 51 obrtnega zakona pravico z dogovorom politične oblasti in z trgovsko in obrtno zbornico napraviti cene za meso in kruh.

Govornik predlaga, naj občina vse potrebno ukrene ter da se napravi tri cene na mesu in sicer: prednji del K 1.12, srednji del K 1.20 in zadnji del K 1.28.

Kdor hoče jesti boljše meso, naj ga tudi bolje plača in ne da bi reveži za druge meso plačevali. Občinski svetnik Torte se je na to tako razburil, da je bil župan primoran pozvati ga k redu. Predlog je bil s pripombo sprejet, da se bode občina tozadevno „informirala“ pri okr. glavarstvu. — Obč. svet. Krassnik poroča, da se je na njegovo posredovanje posrečilo, olajšati

hišni davek v Lokah in da se bode upeljal hišni razredni davek. Poročilo se je vzelo na znanje. — Obč. svet. Kramer je mnenja, da bi se občinski denar naložil pri Kreditni banki v Ljubljani. Odbor se je izrekel, naj se radi manipulacije vse natanko preje poizve. — Sodrug Sitter je interpeliral župana zaradi dostavljenja sodnijskih dopisov in je omenil, da občinski uslužbenci vsled dostavljenja preobilih sodnijskih dopisov ne morejo opravljati občinskih poslov in je navedel za vzgled pomanjkljivo izvršeni volilni imenik pri zadnji deželnozborski volitvi. Končno je predlagal, naj se vse sodnijske dopise vrne s pripombo, da občina ne prevzame dostavljenja in sodnija naj dostavljenca sama nastavi ter ga plača. Predlog je bil sprejet.

Sodrug Sitter je dalje kritiziral upravo pošte v Trbovljah 2 in je omenil, da se prebivalci v Lokah splošno pritožujejo radi nedostavljanja pisem. — Predlagal je, naj občina pri poštni direkciji v Gradcu posreduje, da se bode prebivalcem v Lokah pisma dostavljalo. Predlog je bil sprejet. — Po rešitvi drugih majhnih zadev je župan zaključil sejo.

Iz Zagorja.

Zagorje. V zadnji št. »Napreja« smo kritizirali postopanje gospodov delovodij Piča in Hineka, kakor tudi g. ravnatelja. Tudi danes smo primorani poročati nekoliko o tej trojici. Gospod ravnatelj, kakor onadva, vedno trdijo, da se akord ne odtrguje. Koliko je na tem resnice bomo v naslednem videli. Pri poprejšnjem delovodju, gospodu Sikstu, je bil akord veliko bolj pravično razdeljen kakor sedaj, kajti gospod Sket je tudi razločil kraje, kateri so bili prav nizki od visokih, razločil je pa tudi delo na kamnu ali na premoagu.

Poprej, ko se še ni nakladalo drobní premog, takozvano šuto med debeli premog (štuke) je bil akord od voza pri šuti 80—90 vin., od štukov pa K 1.60—1.80. Danes, ko se pa vse skupaj naklada, je pa povprečno od voza 75 vin. najsibode nizko 1.70 m ali pa visoko 3 m, vroče ali hladno, suho ali mokro, trdo kot kamen ali pa mehko kot repa; tu ne vidijo ti gospodje, akoravno imajo očala, nikakšnega razločka pri delu.

Ako pa rudar pri delu kakšnega teh gospodov poprosi, da naj se delo pregleda, ker na tak akord se ne more zaslužiti, potem pa dobi odgovor, 900 vozov, naj se mesečno naloži, potem bo-

dele pa zaslužili 4 K. Pri takih delih, kjer je 170 m, se z največjim trudom naloži komaj 500 vozov. Tu so mnenja, ako je rudar pri delu, kjer je 3 m visoko naložil 900 vozov, da se more potem povsod. Ako se pa ne naloži, potem so pa ti gospodje mnenja, do je rudar len.

Pohvalijo se pa pri vsaki priložnosti: saj vam damo premijo, le pridni bodite, pa jo lahko dosežete. Premija se pa že tako zastavi, da čeravno bi rudar dušo pustil v rovu, mu ni mogoče isto premijo doseči.

Tako so se prenapredile razmere pri tukajšnjem rudniku.

Rudarji pa namesto, da bi se oklenili svoje bojne organizacije, pa zabavljajo vsevprek.

In to oni neorganiziranci, ki menijo zmerom: ako bodo oni, ki so organizirani, kaj dosegli, bomo mi tudi. K polni skledi sesti, je prav komodno. Ne vedo pa, da so ravno oni, sami krivi, da so rudarji v takem slabem položaju.

Zagorje. Kako gospode klerikalce in pobožne liberalce boli pri srcu, da smo pri občinskih volitvah zmagali, se razvidi iz tega, da so se klerikalci in liberalci pritožili proti volitvam. Trdijo namreč, da bi ne smel prebrati gospod župan kot predsednik komisije glasovnice od volilcev, ki ne znajo brati. Nam je pa natančno znano, da pri poprejšnjih volitvah, ko je bil še pokojni klerikalec Hrastelj živ, je večinoma od kmetov glasovnice prebral. Ali bi morali morda gospodu župniku glasovnice dajati? Saj bi ga vendar kap zadela, ko bi moral ime Čobal prebrati. Tem gospodom je menda čisto neznana razsodba upravnega sodišča z dne 26. januarja 1903, št. 1092 B 1504/A. Še bolj čudno se nam pa zdi, da sta se tudi liberalna kompromisarja Jerin in Bajcer pritožila, ki sta bila člana volilne komisije. Čemu pa je vendar volilna komisija, gospoda Bajcer in Jerin? Ali mislita, samo zato, da je vas tudi enkrat ta velika čast doletela, ko sta bila poklicana v isto. Mogoče, da bi vam bilo ljubše, ko bi sami klerikalci bili voljeni namesto socialistov. Ali ni to res smešno, člana komisije se pritožita proti volitvam. In še člana stranke, ki je imela večino v komisiji (akoravno ima najmanj volilcev). Po kompromisu, kajne vam je žal. Gospodje Žerjavi so lahko ponosni na zagorsko liberalstvo, katero klečeplazi okoli klerikalcev, med tem, ko hočejo oni po širši Sloveniji rešiti kmeta klerikalnih verig . . . Lepa družba!

Z Jesenic.

Kako naši klerikalci izvršujejo telesna dela usmiljenja, kaže naslednji slučaj. Umrla je na Jesenicah vdova M. Pušavec v največji revščini, zapustivši štiri nedorasle otroke. Njen mož — tov. delavec — je bil član klerikalnega strokovnega društva, a klerikalci se niso več zmenili zanjo; tekom vse bolezni, ki je trajala nad pol leta, je ni noben pogledal. Ko je pa prišel brat umrle vdove v župnišče zaradi pogreba s prošnjo, naj bi jo šli na Savo iskat, je pa rekel navzoči duhovnik: »Če bo kdo plačal, jo bode eden spremil na Jesenice, če pa ne, jo pa kar gori prinesite.« Toraj vse le za denar. Če imaš denar, daš lahko za maše, in si po katoliškem prepričanju prej rešen iz vic, če ga pa nimaš, moraš pa trpeti še nadalje v vicah, seveda, zato, ker nimaš denarja za maše. Kdo si upa trditi, da se z denarjem ne more kupiti vse?!

Dne 30. jun. se je poslovil z Jesenic župnik Zabukovec, zapustivši občino v največjem neredu, v kateri jo je spravil. Za njim ni jokalo nihče, a tudi k nobenemu Jeseničanu ni šel po slovo. In marsikateri Jeseničan je tedaj vzkliknil: Bog nas varuj takih dušnih pastirjev! Jeseniškemu ljudstvu bo Zabukovec večni spomin izza zadnjih obč. volitev, ko je šel s tuji proti domačinom in tudi večno bo nosil s seboj pečat narodnega izdajstva. — Dne 7. julija je bil sprejem novega župnika Škubica. Sprejele so ga razne deputacije društev, štirji bataljoni Marijine družbe; da tudi veterancev ni manjkalo, menda ni treba omeniti. Naš gerent so se zopet oblekli v lak in frak. V imenu tovarne ga je pozdravil g. A. Pongratz.

Neznosne razmere vladajo pri nas v tovarni pri dobivanju premoga. Kako se ubogi delavci trudijo za kosček premoga, ki ga seveda morajo še drago plačati. Vsakih štirinajst dni pride komaj vagon premoga za delavstvo, kar za tako množino delavstva ne zadostuje. Zato pa preže, ko ima priti, kakor mačke na miš, in potem pa sledi naskok kar na vagon. Tam se pulijo zanj in kregajo, da je joj. Pa za premog, ki tako dosti drago pride — saj ga plačujemo po 2 K 100 kg, na Javorniku celo 100 kg po 2 K 40 vin. In pri tem stradanju kurjave nam pa še tovarna žuga s popolno opustitvijo premoga za delavstvo. Ali se res ne morejo razmere predruščiti?

Na vprašanja, kdaj se otvori prodajalna Konsumnega društva za Jesenice in okolico, mo-

ramo samo povedati, da še ni dovolj denarja skupaj. Naloga vseh tistih, ki se za to podjetje zanimajo, je, da podvoje dosedanje delo za konsumno društvo. V kratkem bo shod zato, takrat pridite vsi!

Na „Napreji“ je naročena tudi Višnarjeva gostilna, ki smo jo zadnjič pozabili navesti.

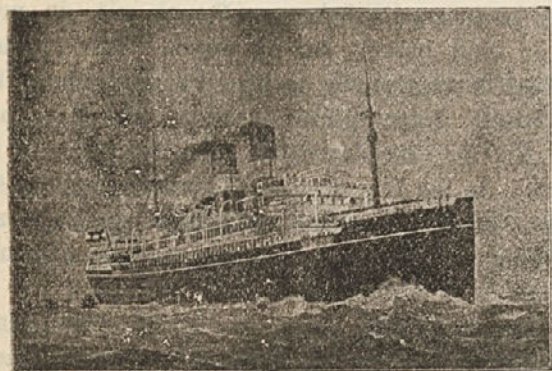
„Slovenec“ je precej neumen list. V jesenskih novicah z dne 10. t. m. piše take bedarije, da je strah. No, ubogi čitatelji!

Iz Tržiča.

4. julija dop. se je vršilo v Tržiču prav lepo zborovanje socialno-demokratske stranke pri Pelerju. Sodrug Ant. Kristan je razpravljaval o socializmu. Lepo predavanje bo brez dvombe obrodilo obilo sadov.

Klerikalci so isti dan priredili tudi shod in sicer popoldne na Skali. Navzočih je bilo vseh skupaj 25. Govorila sta dr. Pegan in jesenški Čebulj — ne gerent, ampak tov. delavec Čebulj. Dr. Pegan je udrihal po socialnih demokratih, ki bi radi poceni jedli meso. Delavci so delali medklice, kar je Čebulj zjezilo tako, da je vpil kot črednik na gmajni. Ko so se ga naveličali poslušati, se je Čebulj kar zakadil v nekega čevljarja, češ: ven, ven, vi ste rdeči. Vnelo se je rovanje, celo policaj je prišel. Čebulj je hotel, naj aretira čevljarja, kar seveda policaj ni hotel, ko je zvedel, da je Čebulj provzročitelj prepira — Dr. Pegan se je vračal žalosten domov. „Slovenec“ pa v poročilu o tem shodu jamra in toči krokodilove solze nad delavci, ki se delajo le norca še iz klerikalcev.

**Najnovejši in najhitrejši brzoparnik
Martha Washington**
24—7 vozl čez Ocean samo 6 dni.

ANTON BAJEC * umetni in trgovski vrtnar
v Ljubljani :: Pod trančo 24—15
:: Cvetlični salon, izdeluje šopke, vence s trakovi. ::
Vrtnarija na Karlovski c. 2. - Zunanja naročila točna.

Krasne pomladanske novosti

priporoča 24—9

prva in edina slovenska modna
trgovina za gospode

Engelbert Skušek

LJUBLJANA

Mestni trg števil. 19

Austro - Amerikana :

TRST

New-York
New-Orleans
Buenos Ayres
Argentinijska
Rio di Janeiro.

Vozne liste za potnike in izseljence prodaja:

SIMON KMETETZ

Ljubljana, Kolodvorske ulice 26.

Pozor!

Kdor želi imeti
dobro uro, naj
jo zahteva z
znamko
„Union“ ker
te ure so naj-
bolj trpežne in
natančne, 4
dobe se pri:

19—9

Fr. Čuden
urar in trgovec v Ljubljani
delničar in zastopnik švicarskih
tovarn „Union“ v Biel in
Genovi.

Ceniki zastonj in poštnine prosto.

I. TERDAN, Ljubljana
Križevniške ulice šte. 12
sobni in napisni slikar, pleskar in likar
se najuljudneje priporoča. 12—9

: Restavracija „pri Levu“ :
Marija Terezija cesta šte. 16
se priporoča.
6—4 Beti Kos, restavraterka.

Svoji k svojim!

Vsem delavcem in delavkam občine Moste
in drugod se priporočam za vsa dela, ki spadajo
v čevljarstvo stroko. Vsak bo pri meni prav iz-
borno postrežen; delam solidno in po zmerni ceni.

FRANC PIPAN

čevljarški mojster

Moste pri Ljubljani.

Delavci, čitatelji! Podpirajte tvrdke, ki
se priporočajo v „Napreju“.

Kašelj.

Kdor trpi na kašlju, rabi naj povsod preizkušeno
olajševajoče in zelo okusne

Kaiserjeve prsne karamele.

5120 notarsko overovljenih spričeval kaže uspehe
pri kašlju, hripavosti, kataru in zažlemanosti.

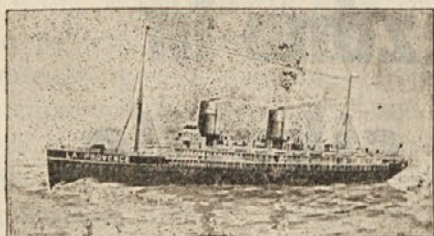
Paketi po 20 in 40 vin. — Pravi so le z znamko:
„Tri jelke“. — Zaloga pri

Danielu Pircu, lekarnarju v Idriji.

10 zapovedi za zdravje

24—16

:: lično tiskane, vpošlje poštnine prosto in zastonj ::
lekarnar Trnkoczy v Ljubljani.
Dobijo se tudi osebno v njegovi lekarni.

Samo 6 dni!

Ed. Šmarda

12—11

potovalna pisarna
v Ljubljani, Dunajska cesta šte. 18.

Francoska linija Havre-
New-York samo 6 dni!

Kmečka delavska
gospodarska zadruga
v Dobravljah, Goriško.
 Registrovana zadruga z omejeno zavezo.
Ustanovljena 1. 1908.

Vino se pošilja od 56 litrov naprej
 po jako zmernih cenah.

Podpisano se tem potom zahvaljuje
 dosedanjim vinskim odjemalcem, po-
 sebno občenemu konsumnemu društvu v
 Ljubljani, delavskemu konsumu v Idriji,
 zasebnikom v Mirnu in drugod.

To priliko pa uporabi, da priporoča
 veliko množino še neprodanega vipav-
 skega naravnega vina iz lastnih kleti zdru-
 ženih kmetov iz Dobravelj, Skrilj, Brji,
 Šmarji, Rihemberga, Kamanja in bližnjih
 vasi, vsem svojim dosedanjim in novim
 odjemalcem po Kranjskem, Primorskem,
 Štajerskem, Koroskem in drugod.

Zadružno vodstvo.

Pozor!

Za birmance!

birmance ima naprodaj

L. Stros, krojaški mojster v Idriji.

Pozor!

Lepe izgo-
 tovljene :
 obleke za

Sprejemem takoj zdravega in poštenega

učenca

v starosti 14 let, kakor tudi zanesljivega

pomočnika.

3—3

Ivan Jurjavčič, čevljar
 Idrija, Notranjsko.

Kolinska tovarna za kavine primesi v Ljubljani

priporoča slovenskim rodbinam

Kolinsko, Zvezdno in

Ciril-Metodovo cikorijo.